

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΩΣ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20^{ου}
ΑΙΩΝΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 17

Ο Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΩΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (1828-1831)

Η ολοκλήρωση της επανάστασης
(1829)

Διδάσκουσα: Φανή Γεωργή

Να μελετήσεις προσεκτικά τις σελίδες 55 και 56

1. α' πηγή (σελ: 55)
Συντάκτης ο Ιωάννης
Κωλέττης

Αρχηγός του
γαλλικού
κόμματος.

Εξυπηρετούσε τα
συμφέροντα της
Γαλλίας στην
Ελλάδα.

Πολιτικές ομάδες - κόμματα

- Καθώς η Αγγλία, η Ρωσία και η Γαλλία αναμειγνύονταν όλο και περισσότερο στα ελληνικά πράγματα, αρκετοί Έλληνες άρχισαν να πείθονται ότι η λύση θα ερχόταν, τελικά, από τις Δυνάμεις. Έτσι, δημιουργήθηκαν, την περίοδο 1823 – 1825, πολιτικές ομάδες-κόμματα που συνδέονταν με τις Δυνάμεις. Αυτά ήταν, το αγγλικό με επικεφαλής τον Α. Μαυροκορδάτο, το γαλλικό με ηγέτη τον Ι. Κωλέττη και το ρωσικό με αρχηγούς τον Α. Μεταξά και Θ. Κολοκοτρώνη. (σ. 36)

β' πηγή (σελ. 55) :
Συντάκτης ο Εϋνάρδος

Γαλλοελβετός
τραπεζίτης, φίλος και
συνεργάτης του
Καποδίστρια, ο
οποίος τον βοήθησε
να ιδρύσει τράπεζα
και να κόψει νόμισμα,
τον φοίνικα. Επίσης
ήταν φιλέλληνας.

2. Χαρακτηριστικά του Καποδίστρια σύμφωνα με τον Κωλέττη αρχηγό του γαλλικού κόμματος

Θεωρεί ότι ο Καποδίστριας καταπάτησε το σύνταγμα αφού ήταν **συγκεντρωτικός** (δηλαδή συγκέντρωσε στα χέρια του όλες τις εξουσίες, κάτι το οποίο ήταν αντίθετο με το σύνταγμα της Γ' Εθνοσυνέλευσης, η οποία τον εξέλεξε πρώτο Κυβερνήτη). σ.34

Η πιο πάνω άποψη ενισχύεται σύμφωνα με την πηγή και από το ότι **απομάκρυνε όλους τους αρχηγούς των Ελλήνων** από τις κρατικές υποθέσεις, όλους τους **μορφωμένους (Φαναριώτες και φιλελεύθερους διανοούμενους)** αλλά και από το ότι **και τα δικαστήρια ελέγχονταν από τον ίδιο** → συγκέντρωση δηλαδή και των τριών εξουσιών στα χέρια του: εκτελεστικής/ νομοθετικής / δικαστικής

- *κατεπάτησεν [...] τα ψηφίσματα της εν Άργει Εθνοσυνελεύσεως....*
- *Απομάκρυνε από τα πράγματα όλους τους αρχηγούς των Ελλήνων, όλους τους επιρροή έχοντας και όλους τους πεπαιδευμένους.....*
- *σύστησε και διοργάνωσε δικαστήρια καθ' όλην την έκτασιν εξηρητημένα από την θέλησιν του*

- Επίσης, σύμφωνα με τον Κωλέττη, **καταπάτησε τα δικαιώματα των πολιτών, κατέτρεξε την ελευθεροτυπία** (δηλαδή την ελευθερία του Τύπου) για να αποφύγει έτσι την αρνητική κριτική και **ενίσχυσε την κακοήθεια και την προδοσία.**

- *Καταφρόνησε τα δίκαια του πολίτου, κατέτρεξε την ελευθεροτυπία*
- *εμψύχωσε την κακοήθεια, την επιβουλήν και την προδοσία.*

Χαρακτηριστικά του Καποδίστρια σύμφωνα με τον Εϋνάρδο

- Σε αντίθεση, ο Εϋνάρδος ξεκινά και τελειώνει το κείμενό του με δύο θετικά για τον Κυβερνήτη επίθετα και τον **χαρακτηρίζει ενάρετο άνδρα (ηθικό, γεμάτο χαρίσματα) και τον πιο αγαθό /καλό** από τους ανθρώπους. Σύμφωνα λοιπόν με τον Εϋνάρδο, ο Καποδίστριας αγαπούσε την πατρίδα του και θα έδινε τα πάντα γι' αυτήν.
- *Ο ενάρετος ανήρ[...] θέλουν τον αναγνωρίσει ως τον αγαθότερο άνθρωπον.*
- *όστις εθυσίασεν το παν δια την πατρίδα του*

- Πέθανε λόγω εκδίκησης και οι Έλληνες κάθε γενιάς και κατ' επέκταση κάθε παράταξης, ακόμη δηλαδή κι αυτοί που ήταν εναντίον του, θα καταλάβαιναν ότι το τεράστιο κενό που άφησε μετά τον θάνατό του ήταν δυσαναπλήρωτο. Μόνο όταν θα καταλάβαιναν όλες τις θυσίες που έκανε για την πατρίδα του, θα τον αναγνώριζαν ως τον πιο καλό και αγαθό άνθρωπο.
- *Οι Έλληνες πάσης φατρίας*
- *Θέλουν γνωρίσει αργότερα την αμέτρητον ζημίαν, την οποίαν υπέφερον, θέλουν ιδεί εντός ολίγου, ότι δεν υπάρχει άνθρωπος ικανός ν' αναπληρώση την έλλειψιν του Κόμητος Καποδίστρια*

3. α.Πρωτεργάτες στην αντιπολίτευση κατά του Καποδίστρια:

- **Αντιπολίτευση (η): το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων του κοινοβουλίου, που δεν στηρίζουν την κυβέρνηση.**

Γ. Μπαμπινιώτη, *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα, 1998, σ. 214

- Πρόκριτοι με τοπική εξουσία (Π. Μαυρομιχάλης), πλούσιοι πλοιοκτήτες (Γ. Κουντουριώτης) και έμπειροι Φαναριώτες (Α. Μαυροκορδάτος)
- Φιλελεύθεροι διανοούμενοι (Αδ. Κοραής)
- Η Αγγλία και η Γαλλία

3. β. Λόγοι αντιπολίτευσης κατά του Καποδίστρια:

- Η επιλογή του Καποδίστρια να συγκροτήσει ένα ισχυρό, συγκεντρωτικό κράτος, κατά τα δυτικά πρότυπα.
- Η δυσαρέσκεια των προκρίτων με τοπική εξουσία (Π. Μαυρομιχάλης), των πλούσιων πλοιοκτητών (Γ. Κουντουριώτης) και των έμπειρων Φαναριωτών (Α. Μαυροκορδάτος) για τον συγκεντρωτισμό του Καποδίστρια.
- Ο αυταρχισμός του Καποδίστρια ενοχλούσε επίσης τους φιλελεύθερους διανοούμενους (Αδ. Κοραή) οι οποίοι «τον καυτηρίαζαν» και παράλληλα αξίωναν την παραχώρηση συνταγματικών ελευθεριών.
- Η Αγγλία και η Γαλλία, θεωρούσαν τον Κυβερνήτη όργανο της Ρωσίας και γι' αυτό υποκινούσαν τις αντικαποδιστριακές κινήσεις.

4. Ο συντάκτης της κάθε πηγής έχει διαφορετική στάση απέναντι στον Καποδίστρια:

- Ο μεν Κωλέττης απ' αυτά που γράφει καταλαβαίνουμε ότι ήταν **εναντίον** του Καποδίστρια. Η αρνητική του στάση ενισχύεται κι από το γεγονός ότι και ο ίδιος ήταν ηγέτης του γαλλικού κόμματος. Υποστήριζε δηλαδή τα γαλλικά συμφέροντα στην Ελλάδα και θεωρούσε ότι ο Καποδίστριας ήταν υποχείριο της Ρωσίας και εξυπηρετούσε τα συμφέροντά της, αφού είχε διατελέσει Υπουργός Εξωτερικών σ' αυτήν.
- Αντίθετα, ο Εϋνάρδος είναι **υποστηρικτής** του Καποδίστρια, αφού εκτός από φίλος και συνεργάτης του, ήταν και φιλέλληνας.

5. Για ένα μελετητή οι πηγές λειτουργούν συμπληρωματικά ή μια με την άλλη, γιατί παρουσιάζουν δύο διαφορετικές όψεις της προσωπικότητας του Καποδίστρια, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη μελέτη του συγκεκριμένου προσώπου.

6. Αντικειμενικότητα των δυο πηγών

- Η κάθε πηγή από μόνη της **δεν λειτουργεί αντικειμενικά**, γιατί φανερώνουν τις προσωπικές αντιπάθειες / συμπάθειες αλλά και τα συμφέροντα που έχει ο κάθε συντάκτης (κυρίως ο Κωλέττης). Όπως αναφέραμε και προηγουμένως, για να λειτουργήσουν αντικειμενικά, πρέπει να μελετηθούν και οι δυο μαζί αλλά και σε σχέση με το υπόλοιπο έργο του Καποδίστρια. Μόνο έτσι μπορεί η άποψή μας να είναι ολοκληρωμένη και αντικειμενική απέναντι στο πρόσωπο του κυβερνήτη.

**27 Σεπτεμβρίου 1831: Δολοφονία του Ι. Καποδίστρια στο
Ναύπλιο από τον Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη**

